

**TÜRKİYE CUMHURİYET  
MERKEZ BANKASI A.Ş.**

31 ARALIK 2003 TARİHİ İTİBARIYLA  
KAPSAMI ÖZEL OLARAK BELİRLENMİŞ  
DENETİM ÇALIŞMASI

## Kapsamı Özel Olarak Belirlenmiş Denetim Çalışması

9 Mart 2004

Türkiye Cumhuriyet  
Merkez Bankası A.Ş.'ne  
Ankara

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası A.Ş. ("Banka") ile üzerinde mutabaka varılan ve aşağıda sunulan hususlar ile ilgili çalışmaları gerçekleştirdik. Bu çalışmalar yalnızca;

- a. 31 Aralık 2003 tarihi itibarıyla Net Uluslararası Rezervler (NUR), Net İç Varlıklar (NİV) ve Para Tabanı tutarlarının 31 Ekim 2003 tarihli Niyet Mektubu'nda açıklandığı şekilde oluşturulduğunun incelenmesi,
- b. 31 Aralık 2003 tarihi itibarıyla NUR, NİV ve Para Tabanı tutarlarının NUR, NİV ve Para Tabanı için ilgili dönemde uygulanacak tanımlamalara uygun olarak oluşturulduğunun incelenmesi,
- c. Yukarıda (a) ve (b) paragraflarında belirtilen bilgilerin 31 Aralık 2002 ve 31 Aralık 2003 tarihi itibarıyla tam denetim kapsamında denetlenmiş ve Uluslararası Finansal Raporlama Standartları'na göre düzeltilmiş mali tablolar ile mutabakatının yapılması ile sınırlıdır.

Yukarıda belirtilen kapsam dışındaki hususlar kullanıcıların sorumluluğundadır.

Uyguladığımız prosedürler aşağıda sunulmuştur:

- 1) 31 Ekim 2003 tarihli Niyet Mektubunu inceledik.
- 2) Banka tarafından hazırlanan NUR, NİV ve Para Tabanı tutarlarının, 31 Ekim 2003 tarihli Niyet Mektubu'nun Ek G ve Ek H bölümlerinde belirtilen tanımlara uygunluğunun mutabakatını yaptık.
- 3) T.C. Hazine Müsteşarlığı'ndan, ilgili bakiyeleri için, yazılı bağımsız mutabakat mektubu alınmıştır.

- 4) Banka tarafından hazırlanan NUR, NİV ve Para Tabanı bilgilerinin, Uluslararası Denetim Standartları'na uygun olarak denetlenmiş ve Uluslararası Finansal Raporlama Standartları'na göre hazırlanmış 31 Aralık 2002 ve 31 Aralık 2003 tarihli mali tablolarla mutabakatını yaptık.

Bulgular:

- 1) Banka tarafından hazırlanan bilgilerin denetlenmiş mali tablolar ile mutabakatı yapılırken, aşağıda belirtilen denetim düzeltmeleri, ilgili hesaplarda dikkate alınmıştır:
- a) Banka tarafından faiz ve gelir reeskontları veya faiz ve gider reeskontları hesapları içerisinde takip edilen faiz gelir ve gider reeskontları, ilgili hesaplara eklenmiştir.
- b) Banka tarafından Net İç Varlıklar içerisinde takip edilen, dış kredilere ilişkin karşılık gideri kredi bakiyesi ile netleştirilmiştir.

İstisna:

NUR, NİV ve Para Tabanı, ilgili dönemin son beş iş gününün ortalaması ile hesaplanmıştır. Tarafımızdan yapılan denetim 31 Aralık 2002 ve 31 Aralık 2003 tarihi itibarıyla gerçekleştirilmiş olup, ortalamaya giren önceki dört güne ait bilgiler üzerinde herhangi bir görüş beyan etmiyoruz.

Yukarıda sunulan bulgular ve istisna dışında, uyguladığımız prosedürler sonucu, 31 Aralık 2002 ve 31 Aralık 2003 tarihleri itibarıyla Banka tarafından yapılan NUR, NİV ve Para Tabanı hesaplamalarında bir hususa rastlanmamıştır.

DRT DENETİM REVİZYON TASDİK  
YEMİNLİ MALİ MÜŞAVİRLİK A.Ş.  
Member Firm of **DELOITTE TOUCHE TOHMATSU**

Levent YAVEROĞLU

Zeki KURTÇU

İstanbul, 9 Mart 2004

Ek A — 31 Aralık 2002 tarihi itibarıyla NUR, NİV ve Para Tabanı  
Ek B — 31 Aralık 2003 tarihi itibarıyla NUR, NİV ve Para Tabanı

Ek A — 31 Aralık 2002 tarihi itibariyle NUR, NİV ve Para Tabanı

Performans Sabit *	Banka'ya Göre	Denetlenmiş Mali Tablolara Göre
	31 Aralık 2002	31 Aralık 2002
5 Günlük Ortalama	<u>Trilyon TL</u>	<u>Trilyon TL</u>
Para Tabanı	10,720	10,761
Net Dış Varlıklar	3,216	2,490
Net İç Varlıklar	7,504	8,271
Net İç Varlıklar (Program tanımı)	28,603	29,370

\* 31 Aralık 2001 kurları kullanılarak hesaplanmıştır.

\*\* Yabancı para bazında izlenen tutarlar 31 Aralık 2001 tarihindeki TL karşılıkları ile, TL hesaplar ise Türk parasının 31 Aralık 2002'deki satın alma gücü ile Milyar TL olarak ifade edilmiştir.

\*\*\* Denetlenmiş mali tablolara göre bulunan tutarlarda, ortalamaya giren önceki dört güne ait bilgiler için herhangi bir düzeltme yapılmamış olup, bu günlere ait bilgiler üzerinde görüş beyan etmiyoruz.

	Banka'ya Göre	Denetlenmiş Mali Tablolara Göre
	31 Aralık 2002	31 Aralık 2002
	<u>Milyon ABD Doları</u>	<u>Milyon ABD Doları</u>
Net Uluslararası Rezervler	10,042	9,936

Ek B — 31 Aralık 2003 tarihi itibariyle NUR, NİV ve Para Tabanı

Performans Sabit * 5 Günlük Ortalama	Banka'ya Göre 31 Aralık 2003	Denetlenmiş Mali Tablolara Göre 31 Aralık 2003 **
	<u>Trilyon TL</u>	<u>Trilyon TL</u>
<u>Para Tabanı</u>	14,657	14,699
Tedavüldeki banknotlar	10,710	10,710
Bankaların TL mevduatları	3,947	3,989
<u>Net Dış Varlıklar</u>	9,077	8,394
Net Uluslararası Rezervler	19,882	19,819
Bankaların YP mevduatları	(9,048)	(9,050)
Orta vadeli dış krediler (net)	1,992	1,626
Diğer	(12,797)	(13,051)
<u>Net İç Varlıklar</u>	5,581	6,305
Net İç Varlıklar (1)	5,581	6,305
Hazine'nin IMF'e olan yükümlülüğü (2)	20,416	20,416
Orijinal vadesi 1 yıldan az olan Hazine'nin YP yükümlülüğü (3)	-	-
Net İç Varlıklar (Program tanımı) (1+2+3)	25,997	26,721

\* 31 Aralık 2001 paritesi ve 31 Aralık 2001 kuru ile hesaplanmıştır.

\*\* Denetlenmiş mali tablolara göre bulunan tutarlarda, ortalamaya giren önceki dört güne ait bilgiler için herhangi bir düzeltme yapılmamış olup, bu günlere ait bilgiler üzerinde görüş beyan etmiyoruz.

Ek B — 31 Aralık 2003 tarihi itibariyle NUR, NİV ve Para Tabanı (devamı)

	Banka'ya Göre 31 Aralık 2003	Denetlenmiş Mali Tablolara Göre 31 Aralık 2003 *
	<u>Milyon ABD Doları</u>	<u>Milyon ABD Doları</u>
Net Dış Varlıklar	6,145	3,773
A-Net Uluslararası Rezervler (1-2+3)	13,646	13,427
1-Brüt Döviz Rezervleri	29,083	29,083
2- Brüt Uluslararası Yükümlülükleri	(15,437)	(15,656)
a- Bankalar döviz mevduatı	(6,454)	(6,462)
b- IMF	(6,306)	(6,339)
c- Diğer yükümlülükler	(2,677)	(2,855)
3- Vadeli İşlemler (net)	-	
B- Orta Vadeli Dış Krediler(net)	1,383	114
C- Diğer	(8,884)	(9,768)

\* Denetlenmiş mali tablolara göre bulunan tutarlarda, ortalamaya giren önceki dört güne ait bilgiler için herhangi bir düzeltme yapılmamış olup, bu günlere ait bilgiler üzerinde görüş beyan etmiyoruz.